

15 MART 2014 CUMARTESİ
FAZİLET EĞİTİM KURUMLARI VE KİM PSİKOLOJİ İŞBİRLİĞİ İLE
OKUL ÖNCESİNDE DEĞERLER EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI
SUNUM ÖZETLERİ

İçindekiler

Değerler Eğitiminin Anlamı ve Önemi	2
Okul Öncesinde Değerler Eğitimi.....	3
Okul Öncesinde Değerler Eğitiminde Ailenin Katılımı	4
Okul Öncesinde Dikkat Becerilerini Güçlendirme Etkinlikleri.....	5

Prof. Dr. Halil Ekşi

(Marmara Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı Başkanı)

Değerler Eğitiminin Anlamı ve Önemi

Karakter eğitimi en genel anlamıyla örtük veya açık program aracılığıyla, yetişen öğrencilere temel insanî değerleri konusunda bilgilendirme, onlara karşı duyarlılık oluşturma ve onları davranışa dönüştürme konusunda yardımcı olma gayretinin ortak adıdır.

Karakter eğitimi, öğrencilerin sorumluluklarını taşıyabilecekleri makul seçimler yapabilmelerine imkân sağlayan bilgi, beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesi demektir.

Başka bir ifadeyle çeşitli programlar aracılığıyla, yetişen yeni nesle temel insanî değerleri

(i) kazandırma,

(ii) onlara karşı duyarlılık oluşturma ve

(iii) onları davranışa dönüştürme konusunda yardımcı olma gayretlerinin ortak adıdır.

TEMEL PRENSİPLER:

Karakter eğitiminde iyi karakterin temelini temel ahlâkî değerler oluşturur.

Karakter eğitimi çocuğun biliş, duygu ve davranış boyutlarını içerecek biçimdedir.

Etkili karakter eğitimi öğrencinin eğitim kurumunda bulunduğu tüm zamanları kapsayan, maksatlı, inisiyatif eline alan ve kapsamlı bir yaklaşımı gerektirir.

Eğitim kurumu insancıl ve birbirine şefkat gösteren insanlar topluluğu olmalıdır.

Karakter geliştirmek için, öğrencilere ahlâkî davranma imkânları sunulmalıdır.

Etkili karakter eğitimi öğrenci merkezli akademik programın içinde olmalıdır.

Karakter eğitimi öğrencilerde içten güdümlü bir motivasyon geliştirme çabası içindedir.

Tüm eğitim personeli, karakter eğitimi için sorumlulukları paylaşan ve aynı temel değerlere bağlı bir öğrenme ve ahlâk topluluğu olmalıdır.

Karakter eğitimi için hem personelden hem de öğrencilerden ahlâkî liderler gereklidir.

Eğitim kurumu, karakter eğitimi çabalarında ebeveynleri ve çevresel imkânları tam bir ortak olarak görmelidir.

Karakter eğitimi programları mutlaka değerlendirilmelidir.

Doç. Dr. Gülden Uyanık Balat

(Marmara Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı)

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi

Okul öncesi dönem çocuklarda değerlere ilişkin bilgilerin temellerinin atıldığı ilk dönemdir. Değerler temelde değişmez özellikler içerir fakat yaşanan çevre, kültürel özellikler, eğitim ve deneyimler gibi pek çok faktöre göre bireysel bazda farklılıklar gösterebilir.

Değerlere ilişkin bilgiler tüm hayat boyunca devam eder. Fakat ilk bilgiler erken dönemlerde kazanılmaya başlanır ve kişiliğin olduğu dönemlere yani son adölesan döneme kadar devam eder. Bundan sonra değerlere ilişkin kişide değişimler elbette mümkündür fakat temel değerler oluşmuştur.

Değerler eğitimi kapsamında literatürde ortak bazı değerlerin yer aldığı görülmektedir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir; Dürüstlük, Azimlilik, Sorumluluk, Affedicilik, Açık Görüşlülük, Cesaretlilik, Yardımseverlik, İç Kontrol- İç Disiplin, Seven, Neşelilik, Bağımsızlık- Kendine Güven, Nezaket, Akıllı- Düşünen, Sadık- Vefalı, Mantıklı- Tutarlı, Yaratıcılık, İşbirlikçilik.

Yukarıda sözü edilen bu değerler her insanın yaşadığı çevre ve deneyimleri ile yakından ilgilidir ve her insanda bu temel değerler aynı zamanda kişilik özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde temel değerlere ilişkin eğitim hem ailede hem de son yıllarda yaygın bir şekilde kurumlarda verilmektedir. Fakat düzenli ve sistemli bir program dahilinde olmadığında çocukta hangi temel değerlerin nasıl geliştiğini anlamak oldukça zordur ve belki de bazı değerleri olumlu olarak geliştirmek için çocuğun hatalar yapmasını beklemek gerekir. Çocukta yanlış gelişmiş bir davranışı değiştirmek doğal olarak yeni bir davranış geliştirmeye çalışmaktan çok daha zordur. Çocuğun kişiliğini oluşturan değerlerin özellikle temel değerlerin yanlış gelişmesine ne ailelerin ne de eğitimcilerin fırsat vermemesi gerekir.

Değerler eğitimi çalışmaları ahlaki gelişim ve sosyal gelişimden bağımsız olarak düşünülemez. Yeni araştırmalar bebeklik döneminden itibaren çocukların iyi olanı sevme ve tercih etme davranışına sahip olduklarını göstermektedir.

Değerler toplumsal yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır ve çocuğun sosyal yaşama uyumunda da oldukça önemlidir.

Erken dönemde değerler eğitimi çalışmalarıyla birlikte geliştirilmesi gereken sosyal becerilerden bazıları ise şunlardır;

Kuralları öğrenme, Başkalarının kendi düşünce ve hislerinin olduğunu öğrenme, Başkalarının hakları olduğunu anlama, Paylaşma, Bekleme, sabırlı olma, Başkalarının eşyaları özen gösterme, Bir grubun parçası olduğunu anlama, İşbirliği yapma, Yetişkini dinleme, Nazik olma, Evden ve ailemizden bir süreliğine ayrı kalabilme

Aile Terapisti Psikolog Enise Akgül

(Kim Psikoloji Psikolojik Danışmanlık Merkezi, Aile ve Çift Terapisti)

Okul Öncesinde Değerler Eğitiminde Ailenin Katılımı

Ahlak kuralları ve dini eğitimin nasıl verildiği, çocuğun içselleştireceği kurallar ile oluşturacağı kimlik üzerinde ciddi bir etkiye sahiptir. Kimlik oluşumunun çekirdeğinde anne-baba ve yakın sosyal çevre yaşamın ilk yıllarında etkili olurken; büyüme ile birlikte çoğu çocuk için en önemli yaşam alanlarından biri de okul öncesi kurumlar olmaktadır. Okul öncesi kuruma çocuğun ve ailesinin alışması ve güvenmesi için gereken zaman geçtikten sonra, çocuklar öğretmenleri ile yeni bir bağlanma şekli oluşturmakta ve eve oranla daha düzenli, daha kurallı, daha planlı bu yaşamda yeni bir ilişki şekillendirmektedir.

Çocuğun herhangi bir davranışı örnek alabilmesi ve taklit edebilmesi için; öncelikle karşısındaki bireyle duygusal bir yakınlık kurması ve onu sevmesi gerekir. Çocuk ancak bu şekilde davranışı kopya eder, özdeşim kurar. Özdeşim kurma okul öncesi dönemde hayati bir öneme sahiptir. Önce (çoğunlukla) ebeveynlerinden biri ile, sonra yakın çevresinden kişilerle ve nihayet doğru seçilmiş öğretmeni ile özdeşim kuran çocuk; yeni bağlanma alanında yeni şeylerle tanışır, yeni bir otorite ile ilişki kurar, orada yaşamayı orada gelişmeyi öğrenir. Bu noktada ebeveynin ve öğretmenin sıkı iletişim içinde olması, çocuğun gelişim basamaklarında çok daha etkin rol alınmasını destekleyecektir. Örnek verilecek olursa, sorumluluk alma konusunda zorluk yaşayan bir çocuk; okulunda aldığı değerler eğitimi ile bu nitelikleri kazanma yolunda yeni denemeler yapabilir, bunlardan velisini haberdar eden öğretmen, velinin de evde bu eğitimi desteklemesini sağlayabilir, okul öncesi kurumu aylık bildirgeleri ve seminer programları ile velisinin eğitimine destek verebilirse çocuk bu zorluğunu aşmada çok daha etkin bir çaba içerisinde olacaktır.

Ancak verilen eğitim sırasında kullanılan teşvik yöntemlerinin, çocuğu iyi çocuk ya da kötü çocuk olarak nitelemekten ve etiketlemekten uzak, siyah ve beyaz ayrımlı bireyler olmasına hizmet etmeyecek şekilde davranış odaklı olması gerekmektedir. İyi davranış ödüllendirilmeli, yeterince iyi olmayan veya iyi olmayan davranış ise farklı şekillerle yönlendirilmeli, iyiye ulaşma yolunda farklı metotlar denenmelidir. Bu noktada eğitimcinin ve ebeveynin irtibatta olması süreci hızlandıracak ve kalıcı hale gelmesine olanak sağlayacaktır.

Ailenin okulu-okulun da aileyi destekleyeceği ve denetleyeceği; çocuğun yaşına, bilişsel düzeyine, bilmesi gereken kadarına, iyi-kötü arasında siyah-beyaz ayrımı yaratmayacak ve her şekilde olumluya özendirilen bir sistemin oluşturulmasına çalışılmalıdır.

Uzman Psikolojik Danışman Ömer Akgül

(Kim Psikoloji Kariyer İstihdam Merkezi)

Okul Öncesinde Dikkat Becerilerini Güçlendirme Etkinlikleri

“Zeka dikkate almaya değer bir değerdir”.

İnsanı diğer varlıklardan ayırt eden en temel niteliklerinden biri insanın akıl sahibi olması ve bununla ilişkili olarak hayatı bir anlama bağlayabilmesidir. Akıl insan sanatçısının yeryüzü cevherini sanat eseri haline getireceği bir sanatçı aletidir. O zaman her çocuğumuz fitratında getirdiği potansiyelini sonuna kadar kullanarak yeryüzünü yaşanılabilir bir cennete çevirme gayretine sevk edilmelidir.

Çocuklarımızın doğuştan getirdiklerini yeteneklerini kullanmaları potansiyellerini güçlendirmelerine sebep olacaktır. Nasıl sporcular bedenleri için antreman yapıyorsa çocukların bilişsel gelişimi için beyin jimnastiği yaptırmak akıl ve dikkat becerilerini güçlendirecek materyallerle oynamalarını sağlamak gerekmektedir.

Kullanılabilecek oyunlar:

1-Color Code	Mekanik Oyunlar	22-Lompos	Karma Zekâ Oyunları
2-Koridor (Quridor)	Strateji Oyunları	24-Katamino	Karma Zekâ Oyunları
3-Quixo Classic	Strateji Oyunları	25-Kakuzu	Akıl Oyunları
4-Rubik 3 Race	Mekanik Oyunlar	26-Ahşap Blok	Karma Zekâ Oyunları
5-Gigamic Kakuzu	Akıl Oyunları	27-Neva Bloks	Karma Zekâ Oyunları
6-Pictureka	Karma Zekâ Oyunları	28-Bloggle Kart Oyunu	Karma Zekâ Oyunları
7-Camelot Junior	Karma Zekâ Oyunları	29-Granim Kart Oyunu	Akıl Oyunları
8-Pixy Cubes	Mekanik Oyunlar	30.Ne Kadar Zekisin?	Mekanik Oyunlar
9-Zeka Oyunu	Karma Zekâ Oyunları	31.Kapla	Karma Zekâ Oyunları
10-Tangram (Plastik)	Karma Zekâ Oyunları	32. Zekare 2-5	Karma Zekâ Oyunları
11-T Tangram (Tahta)	Karma Zekâ Oyunları	Zekare 4-6	Karma Zekâ Oyunları
12-Bricks	Karma Zekâ Oyunları	Zekare 6-9	Karma Zekâ Oyunları
13-Batik	Strateji Oyunları	Zekare 9-12	Karma Zekâ Oyunları
14-Mummy Mystery	Karma Zekâ Oyunları	32. Ahşap Zekâ Oy.	Karma Zekâ Oyunları
15- Quridor(Fareli)	Strateji Oyunları	33. Metal Zekâ Oy.	Karma Zekâ Oyunları
16- Make N Breek	Akıl Oyunları	34. Zingo	Akıl Oyunları
17- Mangala	Strateji Oyunları	35.Hoppers	Strateji Oyunları
18-Bendomino	Mekanik Oyunlar	36.Jenga	Karma Zekâ Oyunları
19-Netris Tetris	Karma Zekâ Oyunları	37.Abolone	Strateji Oyunları
20-Tangram Kare	Karma Zekâ Oyunları	38.Çiçek Sudoku	Akıl Oyunları
21-Splash Attack	Akıl Oyunları	39.Winamino	Karma Zekâ Oyunları